

28.4.2023 ble det holdt et innspillmøte i Klima- og miljødepartementet i forbindelse med stortingsmeldingen om en nasjonal handlingsplan for natur, som skal følge opp Norges forpliktelser i henhold til Naturavtalen (CBD).

La Humla Suse overvar møtet, men hadde ikke blitt invitert til å gi innspill i forkant og muligheten hadde dessverre gått oss hus forbi i en hektisk søknadsperiode. Vi er en liten organisasjon per dags dato, med stab på til sammen to årsverk og opererer uten statlig støtte, men ikke desto mindre har vi en raskt voksende medlemsmasse (>1200) og vi når ut til over 25 000 følgere på sosiale medier hver uke. Vi håper derfor at våre kommentarer kan legges ved det videre arbeidet og at vi kan få et møte med en eller flere av de politikerne som skal arbeide med stortingsmeldingen.

La Humla Suse er en ti år gammel ideell organisasjon som arbeider for å bedre livsvilkårene for ville pollinerende insekter. Vi har et særlig fokus på humler og andre ville bier og gjennomfører fysiske tiltak så vel som formidlingsprosjekt og kartlegging; vi har kantsoneprosjekt i landbruket, undervisning i skoler og barnehager, bistår byggenæring og holder humlevandringer i hele landet i tillegg til spesifikke kartleggingsprosjekt, folkeforskning på humler og foredragsvirksomhet.

Arbeidet vårt inkluderer også andre bestøvende artsgrupper. Vi medvirket feks i utarbeidelse av brosjyre om blomsterfluer i fjor, i år skal vi gjennomføre et folkeforskningsprosjekt på ville pollinerende insekter og vi har et samarbeid med «Pollinera Sverige» gjennom Erasmus. Vi har et stort nedslagsfelt fra entomologiske fagmiljøer til barn, bønder og andre engasjerte borgere, og hvert år bidrar vi fysisk til å restaurere og etablere nye leveområder for bestøvende insekter. Dette har gode bieffekter til økosystemet gjennom å gi livsgrunnlag for småfugl, insekter og annet dyreliv. Gjennom vårt fokus på stedegen flora ivaretar vi også det blomstrende botaniske mangfoldet i Norge.

Vi opplever at det er en folkebevegelse for blomsterenger. Kunnskapsgrunnet om frø og skjøtsel øker for hvert år. Befolkningen bidrar frivillig til å skape grønne korridorer med sine egne hageareal og de som ikke har hage setter ut blomstrende krukker som gir nektar- og pollen tilskudd til seksbeinte gjester. Vi er overbevist om at beslutningstagere har bred støtte i den norske befolkningen i arbeidet med å bekjempe naturkrisen.

Vi ønsker å bidra slik at Norge skal innfri Naturavtalen. Arbeidet bør selvfølgelig ikke la noen naturtyper eller artsgrupper få fordeler på bekostning av andre, men det er en kjent sak at vår egen matsikkerhet er uløselig knyttet til pollinatorsaken. Norge har også flere ansvarsarter innenfor La Humla Suses nedslagsfelt som kløverhumle, dragehodeglansbille, samt flere blomsterfluer og sommerfugler.

Gjennom vårt internasjonale samarbeid ser vi at vi kan være takknemlig for at Norge har en egen pollinatorstrategi med tilhørende tiltaksplan. Vi ser på det tverrsektorielle arbeidet som essensielt for å sikre livsbetingelsene for våre ville pollinerende insekter og støtter de tre hovedpunktene og hvordan de er tenkt å implementeres.

31% av våre ville bier er nå på rødlisten. Dette er et varsko om at tiltak må ta hensyn til spesialistene i insektsfaunaen samtidig som det gjøres tiltak for å opprettholde bestanden av pollinerende insekter generelt.

Spesialistene i den bestøvende faunaen har sitt tilsvar i floraen -men dette påvirker også feks sommerfugler med krav til spesielle beiteplanter. Vi har bare såvidt begynt å nøste i livsveven og det oppdages stadig tynnslette tråder.

To humlearter ble tilført rødlisten i 2021 som en konsekvens av global oppvarming. Klima er også en artsmangfoldsak. I arbeidet med å bedre forholdene for insekter er det mange gevinster å hente i forhold til naturlig karbonlagring. Dette kommer tydelig til syne i skogen, men det gjelder også i kulturlandskapet. Driftsformer som er gunstig for pollinatorene er bra for mikrolivet i jorda, gjør landbruket bedre rustet i ekstremværhendelser som tørke og massiv nedbør og lagrer karbon.

Våre kommentarer:

For å ta best mulig vare på det biologiske mangfoldet må vi vite hva vi har. Digitale ressurser brukes hyppig av kommunenes forvaltning men inneholder ikke alltid tilstrekkelig data.

Kartlegging og utvikling av Artskart er et uvurderlig redskap. Potensialet til økt kunnskapsgrunnlag gjennom folkeforskning fordrer oppfølging av «Tiltaksplanen for ville pollinerende insekter 2021-2028»s punkt 1.5.

Overvåkning og kartlegging av rødlistede arter av fagmiljøer må ha forutsigbare økonomiske rammer. Organisasjoner som oss, ønsker å bistå frivillige folkeforskere gjennom arrangement, kompetanse og nettverk. Kunnskap om leveområder i nærmiljøet vil styrke innbyggernes mulighet til å påvirke beslutningstagere i kommunenes planarbeid og løfte artsmangfoldssaken i nærdemokratiet.

Vi tar vare på det vi er glad i. Kunnskap om arter bør få økt status. Ulike aldersgrupper må tilnærmes på ulike måter. I barnehagen starter det med nysgjerrighet og empati, i grunnskolen begynner det å bli gøy å se på detaljene, lære artsnavn og se hvordan samspillet mellom dyr, planter og sopp utfolder seg i naturen. Naturfag og tverrfaglighet som gir barn kjennskap og nærhet til det de har rundt seg gir også livsglede, mestring og stedstilknytning.

Det blomsterrike kulturlandskapet er de ville pollinerende insektenes opprinnelige hjem. Bøndene er de viktigste forvalterne av disse arealene. Det trengs et system og økonomiske rammer som gjør bonden i stand til å skjøtte insektenes leveområder og restaurere areal som nå gror igjen. Vi trenger ordninger som ivaretar naturbeitemark, og retningslinjer som gjør at disse kan driftes optimalt i forhold til artsmangfold og karbonlagring. Kunnskap hos lokale landbrukskontor er en forutsetning for at statlige initiativ skal nå frem til forvalteren.

Å skjøtte kulturlandskapet er et samfunnsoppdrag. I en presset arbeidshverdag kan vi ikke forvente at dette skal gjøres på frivillig basis av bonden. Dette er et arbeid som bør lønnes i likhet med matproduksjon. Det kan også ligge uforløst potensiale i å knytte frivilligheten til skjøtselsoppgaver i landbruket slik man har fått en innsats for plastoppyrdding langs kysten.

Kystlandskapet i Norge gir særegne habitat, insektene og floraen langs kysten bør få god plass i den kommende stortingsmeldingen. Kystlynghei er en sterkt truet naturtype som er habitat for den rødlistede kysthumla (VU). For naturen langs kysten vil både skjøtselstiltak og lokal arealforvaltning være viktige stikkord.

I jakten på jordvern og arealnøytralitet er jordflytting blitt et virkemiddel. La Humla Suse ser at mange gode leveområder går tapt i slike prosesser. «Ineffektive areal» som kantsoner mellom skog og jorder samt skrinne åkerholmer, er mikrohabitat.

Bestøvende insekter trenger ikke bare nektar og pollen, de trenger også yngle og dvaleplasser. For vår sak er det best om dyrka mark får ligge der den ligger.

Planteverngifter påvirker insektene negativt. La Humla Suse vil løfte behovet for Naturmangfoldslovens «føre var» prinsipp i regelverket for bruk av pesticider.

Overgjødsling og forurensede vassdrag påvirker også blomsterfloraen som insektsmangfoldet er avhengig av. Arbeidet med å rense bekker og vassdrag er også viktig for pollinatorsaken.

Urbane dyrkingsmiljø har et stort potensiale i å være grønne korridorer mellom naturlige leveområder.

I planer for grøntstrukturer og planer for by- og tettstedsutvikling bør insektene ha en prominent plass.

Byggenæringen har gjennom BREEAM sertifisering og tilsvarende poenggivning for å hensynta artsmangfold. Dette bør kunne implementeres i alle byggeprosjekt.

La Humla Suse vil gjerne være til hjelp og nytte. Vi har god erfaring med å katalysere livsglede og engasjement mens vi redder verden. Vi håper dere vil ha oss med på laget!

Vennlig hilsen

Monica Marcella Kjærstad
Styreleder i La Humla Suse

Spydeberg 1.5.2023